

ארצות הברית: השקרים הקטנים של קאספר ויינברגר

האירופים הכריעו בכירור בעד דיון נוקב ופומבי בשאלת הצבת כלי-נשק גרעיניים, ומקבלים בנושא זה את העמדה שהביע פרופ' רוברט אופנהיימר כבר ב-1955: „אם יתחילו לדון בגלוי בבעיות שמעורר הנשק הגרעיני, יהיה זה עולם שונה לחלוטין, ולדעתי גם טוב יותר.“

דנמרק:

שליחות הומאנית

ממשלתה הסוציאלי-דמוקרטית של דנמרק סייעה בכסף ועודדה מבחינה פוליטית את הקמת המרכז הרפואי הראשון בעולם שייוחד לטיפול בנפגעי עיניים.

הקמת המרכז עלתה יותר ממיליון דולר. 50 אנשי צוות רפואי יספלו ב-300 נפגעי עיניים בכל שנה. הדנים צברו בשנים האחרונות נסיון רב בנושא זה. מאות פליטים מצ'ילה, שעונו קשות על-ידי המיטרה הפוליטית הידועה לשימצה של הפאשיסטים (שעלו לשלטון שם בסיוע אמריקאי בדיוק לפני 10 שנים), קיבלו טיפול רפואי מסור בדנמרק.

גם קורבנות הפאשיזם בארצות אחרות הגיעו לבתי-חולים בדנמרק. הדנים סבורים שריפויים של נפגעי עיניים קשה הרבה יותר מזה של חולים רגילים, הם מעריכים, שמשך הטיפול בקורבנות עיניים עולה פי חמישה על הרגיל.

הבעיות העיקריות הן נפשיות. את הפצעים הגופניים ניתן, בדרך כלל לרפא, או לפחות להקל על הכאבים. הן הבעייה העיקרית נעוצה בטראומות נפשיות קשות. הן מתבטאות גם בחופעות פיסיות, בעיקר כאבי-ראש נוראים.

לדעת המומחים בקופנהגן, סובלים חולים רבים מתחר-שה קשה של השפלה. קורבנות רבים של עיניים פולי-טיים השתייכו לעילית החברתית במדינותיהם. כמה מהם כיהנו במשרות בכירות, היו שרים, שגרירים, לפעמים אפילו ראשי מדינות. הירידה הדראסטית שלהם ממרומי מעמד החברתי למרחפי עיניים מאוישים על-ידי סאדיס-טים, היתה בלתי-נסבלת.

הפשע: החזקת ספרים. בשנים האחרונות מגיי-עים למרכז גם מעונים מהודו, קורבנות מיטרה של אינדירה גאנדי. אחד המיקרים הוא אירוני במיוחד. מנהלת בית-ספר בשם ארכאנה גוהא נעצרה, חרף העובדה שלא עסקה מעודה בפעילות פוליטית. סוכני המיטרה הפוליטית של גאנדי, ידידה נאמנה ומסורה של הסובייטים, אסרו את גוהא מכיוון שבביתה נמצאו כתבים של קרל מארכס וביוגרפיה של לנין! גוהא נכלאה ועברה סידרה ארוכה של עינויים קשים. היא חלתה, ולקחה בשיתוק מוחלט ממותניה ומטה. לחץ ממושך של האידגון הבינלאומי אמנסטי אינטרנאשוונל הביא לשיחרורה. אחרי טיפול ממושך בדנמרק היא מסוגלת ללכת.

הדנים מצפים שבשנה הבאה יגיעו למרכז גם פלסטי-נים, בכללם קורבנות של הפלאגות הפשיסטיות של בשיר ג'מיל, ואולי גם לוחמים שלפי דיווחים בעיתוני-חוץ קיבלו יחס נוקשה בשבי הישראלי.

בייביסי, „זה כמו לתת לרונאלד רגן לכתוב מאמר על סרטיו של אינגמר ברגמן.“

אפשר אולי לסלוח על חוסר יושר אינטלקטואלי, או סתם טיפשות. לרוע המזל שיבץ ויינברגר במכתבו גם שקרים שטוטים, הניתנים להפרכה בקלות. אחת הפיסקות באיגרת-הרועים של שריהגנה הרגיזה במיוחד את האירופים: „אין שום דבר חדש במדיניות שלנו. מאז התחילה התקופה הנוראה של כלי נשק גרעיניים ביקשה ארצות-הברית למנוע מילחמה גרעינית על-ידי הרתעה. מדיניות זו זכתה לאישור באמצעות ההליכים הדמוקרטיים, לפחות מאז 1950.“

ניו-טקסיססון מעיר, ובצדק, שוויינברגר פשוט משקר. המועצה האמריקאית לביטחון לאומי אישרה מיסמך המתווה את מדיניותה הגרעינית של ארצות-הברית כבר

ב-1948. המיסמך מתייחס במישרין לשיטתו של הציבור הרחב בהחלטות בנושא הגרעיני וקובע באורח מפורש ומגומק יש למנוע כל דיון ציבורי בנושא!

סעיף 5 במיסמך קובע: „דיונים והחלטות בעניין כה חשוב, אפילו אם יהיו חיוביים, עלולים להעמיד לפני הציבור האמריקאי שאלות מוסריות בעלות השלכה ביטחונית חיונית, לפני שכל ההיבטים הצבאיים של הסוגיה יובהרו לו. אם יוחלט להעמיד את הנושא להכרעת העם האמריקאי, יש לעשות זאת רק בשעת-חירום. כשהציבור ער לבעיות הביטחון.“

במלים אחרות, יש לנצל את ההיסטריה השוררת בשעת-חירום, כדי למכור לציבור את התוכניות הגרעיניות המסוכנות והיקרות.

סעיף 7 עוד יותר מרחיק לכת: „אם ארצות-הברית תכריע נגד פיתוח כלי-נשק גרעיניים, או אפילו תקיים ויכוח פומבי בנושא, היא תזכה לאהדה בקרב אנשי שוליים דיקאליים ובמדינות הגוש הסובייטי, אך תעורר את זעמו של כל אורח הגון במערב אירופה, הסומך על המיטרייה הגרעינית האמריקאית.“

מיסמך זה סווג בזמנו כ„סודי ביותר“, נחשף רק באמצע שנות ה-70. אין כל ספק שתוכנו ידוע היטב לוויינברגר. נסיון הטישטוש שלו גם נזק ברור לנושא, שאותו ניסה למכור לאירופה.

איש אינו משלה את עצמו שמיטרו של רונאלד רגן לוקה בתיכונות. הדיעה הרווחת בקרב משקיפים אירופיים על הממשלה הרפובליקאית היא קודרת למדי. אפילו מדינאים שמרנים, פרו-אמריקאים, באירופה, מגלים חוסר-סבלנות הולך וגובר כלפי ארצות-הברית. קיימת גם שניות מעניינת כלפי שריהגון המפוטר, אלכסנדר הייג. באירופה ראו בו יריד, אבל נסו לגנות אותו על חלקו בפשיעי שרוי-בגין בלבנון. האירופים גם הסתייגו ממדיניותו באמריקה הלאטנית ובאפריקה. ג'רג' שולץ וקאספר ויינברגר נמצאים בקוטב השני, הם נחשבים למדינאים עוינים ביחס למערב-אירופה, אבל הטאקטיקה שלהם במיורח התיכון מקובלת יותר על האירופים, מאשר זו של הייג.

תמימות הוליוודית. קאספר ויינברגר מגלה לאח-רונה, רגישות רבה יותר לרשימה-הלב הלוך-הרוחות באירופה. יש אומרים שהוא נתון להשפעתו של הנרי קיסינג'ר, אחרים סבורים שהוא פשוט מנסה לאזן את שריהגון שולץ, המפגין חיסוס הגובל בשחצנות במגעיו עם בריטניה, צרפת וגרמניה. מכל מקום, אין ספק שמערכת יחסי-הציבור המשומנת של הפנטגון הועמדה לרשותו של שריהגנה, כדי לקרב את דעת-הקהל באירופה לעמדות האמריקאיות בכל הנוגע לעימות עם הסובייטים בכלל, ובעניין הגרעיני בפרט.

בשבועות האחרונים שלח ויינברגר מיכתבים תחומים על ידו ל-40 עיתונים חשובים באירופה, כדי לעדכן אותם בהגדרות מדויקות של המדיניות האמריקאית. המיכתבים מנסחים בעגה המייגעת משהו של חוגים למדעיי-

מרען והוגה-דעות רוברט אופנהיימר עולם שונה וטוב יותר

החברה באוניברסיטות של ארצות-הברית, והם מאופיינים בשילוב האמריקאי הקלאסי: תמימות ראשונית, הוליווד-דית, וגישה מתנשאת, לא הכי-יחמכה בעולם.

בין השאר מנסה שריהגנה להסביר לאירופים שאר-צות-הברית פשוט מנסה לגשר על פני הפער הדוקטרינארי בין שתי מעצמות העל. במילים פשוטות יותר: ויינברגר גורס שהסובייטים דוגלים בצבירת ארסנל גרעיני אדיר, לצורך „עימות גרעיני ממושך“, כל מה שהאמריקאים מנסים לעשות הוא פשוט לא לפגור אחרי ברית-המועצות במיורח-החמוש.

שלומיאלים. מומחים אסטרטגיים במערב מצהירים בריש-גלי שוויינברגר מדבר שטויות. כמה עיתונאים בכירים ביומן הצרפתי לה מונד סיפרו, שדבריו של ויינברגר היו עלבון לאינטליגנציה שלהם. הכל יודעים, טוענים הצרפתים, שהסובייטים אינם מסוגלים לעמוד במיורח-החימוש מבחינה כלכלית. מכאן האינטרס האמיתי שלהם בפירוק מנשק גרעיני. מסיבה זו נזחו הסובייטים את מדיניות העימות הממושך כבר לפני ארבע שנים. כל סטודנט אירופי לאסטרטגיה מודע לעובדה זו.

ויינברגר החטיא את המטרה בשל זילזולו הבלתי-מוצדק בקהל קוראיו. „מדוע הם מתעקשים לפנות לאירופה באורח כליכך שלומיאלים?“ שאל השבוע פרשן

כדאי לזכור

בתקופה זו של ספיחי מילחמת-לבנון, כדאי להזכיר שהתופעה של מעורבות חיילים במאבק נגד מיליטא-ריום אינה ייחודית דווקא לישראל.

לפני פחות משנה צעדו אלפי חיילים הולנדיים, שהם גם חיילי נאט"ו, בהפגנה אדירה נגד הצבת כלי-נשק גרעיניים על אדמת הולנד. הם גשאו כרזות בגנות המילחמה, הביעו בגלוי את התנגדותם לתוכ-ניות האסטרטגיות של וושינגטון. בסך הכל הם הביאו כבוד לארצם, חיזקו את תדמיתה ההומניסטית, ותרמו רבות למאמץ להפגת המתח הבינושי.

הוויכוח הציבורי שפרץ בישראל, עקב השתתפות אנשי מילואים, שהם אורחים לכל דבר, במאבק נגד המילחמה התוקפנית בלבנון, התעלם מהדוגמה ההו-לנדית. כדאי לזכור ולהזכיר אותה מחדש.

חיילים הולנדיים נגד נשק גרעיני הביעו התנגדותם בגלוי